

Anteckningar 01/2020

Diarienummer: N137-0013/20

Utfärdat, 2020-03-11

Jenny Haglind

Telefon: 366 57 79

E-post: jenny.haglind@vastra.goteborg.se

Möte med Ö-dialogen i Västra Göteborg

Sammanträdesdatum: 2020-03-10, kl 17:30 - 20:00

Plats: Torgny Segerstedtsgatan 90

Närvarande

Henrik Sjöstrand (M) ordförande ö-dialogen, SDN Västra Göteborg
Inger Blixt (S) SDN Västra Göteborg
Eva Sundén (M), SDN Västra Göteborg
Patrik Gustavsson (D) SDN Västra Göteborg
Kalle Bäck (KD) SDN Västra Göteborg
Jennie Wadén (V) SDN Västra Göteborg
Elisabet Lann (KD) Kommunstyrelsen
Henrik Munck (D) Kommunstyrelsen

John Granqvist, Styrö
Simon Löfqvist, Styrö
Lena Cange, Asperö
Thomas Larson, Asperö
My Ståhl, Brännö
Håkan Karlsten, Vrångö
Anna Palmers, Köpstadsö
Marie Sjövall, Donsö
Håkan Broberg, Donsö
Benny Fhager, Donsö
Christina Alvelin, Stadsdelsdirektör SDF Västra Göteborg
Ingvor Gunnarsson, Sektorschef Individ och familjeomsorg och funktionshinder
SDF Västra Göteborg
Jenny Haglind sekreterare SDF Västra Göteborg

Gäster:

Reza Derakhshanfar, Ellevio	punkt 5
Michael Ernfors, Trafikkontoret	punkt 6
Stefan Lydén, Konsument- och medborgarservice	punkt 8

1. Ordförande hälsar välkomna

Ordförande Henrik Sjöstrand hälsar alla välkomna och samtliga deltagare presenterar sig

2. Val av justeringsperson

Patrik Gustavsson utses till att justera dagens minnesanteckningar

3. Föregående mötesanteckningar

Sekreteraren presenterar punkterna som togs upp på ö-dialogen 19-10-10

4. Anmälan av övriga frågor

En övrig fråga anmälades

5. Ombyggnation av elnätet i Södra skärgården

Reza Derakhshanfar projektledare på Ellevio gav information om ombyggnationen av elnätet i Södra skärgården. Presentationsmaterialet som visades finns i sin helhet som bilaga till anteckningarna

Projektet i Södra skärgården startade för två år sedan och syftar till att modernisera och vädersäkra elnätet samt öka tillförlitligheten och kapaciteten. Det har under de senaste tio åren varit många avbrott på grund av att det är gamla ledningar och dessa satsningar är nödvändiga.

Ellevio har många stora projekt på gång där Södra skärgården ingår i ett västkustpaket. Projekteringen och planeringen började under första halvåret 2018, grävarbetet påbörjades i september 2019 och hela arbetet beräknas vara färdigt innan årsskiftet 20/21.

Projektet kommer att ersätta gamla elledningar, gräva ner luftburna kablar och bygga nya nätstationer. Totalt kommer 60 nya stationer att byggas och sammanlagt 34 km ledningar kommer att tillkomma. De fyra matande elkablarna från fastlandet som finns idag kommer att kompletteras med två kablar till. En av de nya kablarna ska gå från Billdal till Donsö och den andra från Askim till Styrso. Det finns också planer framåt på att bygga ett ställverk på öarna.

På Styrso påbörjades grävarbetet i september 2019, beräknas vara färdigt till juni 2020 och vara i drift till sommaren.

På Donsö och Vrångö har grävningar påbörjats, beräknas vara i full gång i mars. Därefter beräknas driften att komma igång efter sommaren.

På Köpstadsö, Brännö och Asperö ska grävningar påbörjas efter sommaren och beräknas vara färdigt och i drift till december 2020.

En av deltagarna i Ö-dialogen ställer frågan om arbetet kommer att innebära sprängningar då många luftburna kablar idag går över berg. Ellevio kommer i möjligaste mån undvika bergsområden och istället dra nya vägar för ledningarna. Inga sprängningar är planerade.

Ellevio planerar vidare för att under 2021-2022 lägga en sjökabel men detta är beroende på tillstånd. Ärendet ska upp och beslutas om i mark- och miljödomstolen.

Inspel från en deltagare i Ö-dialogen om att det är viktigt att ha en dialog med boende, markägare med mera gällande en markering och skylt för en eventuell sjökabel.

Utifrån projektet så pågår det en dialog med vägföreningarna på öarna. En viktig fråga är vad som händer med stolparna som kablarna sitter på. Ellevio äger stolparna idag men när de tar bort kablarna så är det inte längre deras stolpar. Detta påverkar andra intressenter och funktioner för stolparna som exempelvis belysning som sitter på samma stolpar.

Projektet i Södra skärgården har en webbsida där det går att följa projektet <https://www.ellevio.se/om-oss/vara-projekt/nu-bygger-vi-om-elnetet-i-skargarden/>

6. Enskilda vägar och belysning

Michael Ernfors enhetschef på teknisk förvaltning på Trafikkontoret gav information kring frågan om enskilda vägar och belysning, hur staden arbetar med frågan och vad som är på gång under det kommande året. Presentationsmaterialet som visades finns i sin helhet som bilaga till anteckningarna

I november 2019 startade Trafikkontoret en utredning och översyn av enskilda vägar för att ta fram en inriktning och strategi för att tydliggöra inom Göteborgs stad vilka vägar som ska vara kommunala och vilka som ska vara enskilda och i vilken grad de ska uppbära kommunala bidrag. Första steget för detta arbete avrapporterades i Trafiknämnden i februari 2020.

Syftet med arbetet är att få ordning och reda i frågan, en likabehandling över staden, underlätta för staden att bygga ut anläggningar och att få till ett binärt synsätt.

I dagsläget är tre fjärdedelar av alla vägar i Sverige enskilda vägar och ägs av enskilda personer eller olika typer av vägföreningar, sju procent är kommunalt ägda vägar och sexton procent är statliga vägar. Historiskt finns det avtal för vissa av dessa vägar men det finns idag inget enhetligt sätt att hantera enskilda vägar över staden. I dagsläget finns det statliga bidrag på 70 % som kan sökas av vägföreningar för att sköta vägarna. Kommuner kan också besluta att skjuta till mer bidrag. Det statliga bidraget har minskat och nya krav på minimilängd av vägar utesluter många enskilda vägar. Göteborgs stad har kompenserat upp det minskade statliga bidraget.

I Göteborgs stad idag finns det totalt 1150 km enskild väg och staden sköter drift och underhåll 133 km av dessa dock utan rådighet som väghållare. På grund av att det inte finns någon enhetlighet i frågan eller likabehandling gällande skötsel så anses det inte hållbart i längden.

Sveriges kommuner och regioner (SKR) har tagit fram en skrift: *Här slutar allmän väg*. Skriften belyser att det inte finns något enhetligt sätt att behandla enskilda vägar och belysning i landet utan det ser olika ut i olika kommuner. SKR föreslår ett mer binärt synsätt som att dela upp vägarna utifrån kommunalägd väg eller enskild ägd väg.

Nästa steg för Trafikkontoret som är etapp två är nu igång. Det innebär att Trafikkontoret ska arbeta fram ett beslutsunderlag för hur enskilda vägar ska hanteras i Göteborgs stad. Planen är att beslutsunderlaget ska upp till beslut under hösten 2020. Efter det är det etapp tre som är genomförandefasen vilken kommer att sträcka sig över flera år.

Deltagare i Ö-dialogen lyfter att det är viktigt att Trafikkontoret samlar in behovsunderlag och för en dialog med berörda innan beslutsunderlaget går upp till beslut. Trafikkontoret menar att det kommer att ske löpande dialog med berörda parter och föreningar såsom Riksförbundet för enskilda vägar (REV).

Belysning

En väsentlig fråga för Södra skärgården är vad som händer med belysningen på vägarna när Ellevio tar ner kablarna och då inte längre kommer att äga stolparna. Enligt kommunallagen får inte kommunen göra investeringar på allmän mark. Staden har gjort investeringar på väg och belysning tidigare men det har gjorts felaktigt och därför behöver detta nu ses över och utredas.

För att inte orsaka störningar i detta läge under tiden som utredningen pågår så kommer Trafikkontoret att strömförsörja de stolpar och belysning som finns kvar efter Ellevios arbete för att inte skapa störningar och otrygghet på platser i skärgården.

Den nu gällande ellagen (1997:857) möjliggör överlämnande till respektive enskild väghållare eftersom kostnaderna får särskiljas. Samtidigt kan det vara andra faktorer som påverkar, till exempel belysningsstyrning eller trygghet för allmänheten då den som äger anläggningen avgör om det ska lysa. Trafikkontoret menar att strömförsörjningen och den fysiska förvaltningen kan vara två olika frågor, strömförsörjningen kanske behöver skötas på ett sätt och förvaltningen på ett annat. Belysning är ett sammankopplat system som går över både kommunal och privat mark. En väg att gå skulle kunna vara att sektionera upp kommunal och privat mark för att Trafikkontoret skulle kunna dela upp kostnaderna. I vägföreningslagen står det om vägar men inget om belysning. I tidigare nämnd skrift av SKR står det att det går att inkludera belysning för att få en sammanhållen anläggning. Ansvarsfrågan är en del som utredningen kommer att se över.

Trafikkontoret kommer nu löpande att ta fram förslag på synsätt för frågan om enskilda vägar och belysning. Bland det första som de kommer att titta på är principer för kommunalt huvudmannaägandeskap.

Det är viktigt att en dialog förs med vägföreningar i skärgården, Trafikkontoret ser just nu över forum för dialog. Kontaktperson på Trafikkontoret är Michael Ernfors och Trafikkontoret önskar även kontaktpersoner från vägföreningar i skärgården.

Deltagare i Ö-dialogen lyfter att det är av stor vikt att den planerade kommunikationsplanen tas fram omgående.

SKR kommer att följa processen då Göteborgs stad är föregångare i landet för frågan.

7. Uppdatering gällande fraktfrågan

Information och uppdatering från Patrik Gustavsson gällande dialogen om fraktstöd som förs med Trafikkontoret. Samverkan i Södra skärgården (SSIS) har haft ett möte med Trafikkontoret. Dialogen har framför allt fokuserat på att se om det på något sätt går att rädda statsbidraget så att det fortsatt kommer öarna till godo. Bidraget kan gå till föreningar och det har undersökts huruvida det går att lösa inom vägföreningarnas ramar. Detta skulle dock innebära att samtliga fastighetsägare skulle behöva bli delaktiga, därför är det inte särskilt tänkbart alternativ. Nästa sak att titta på är om det kan vara en möjlighet att bilda en ekonomisk förening. Det som ska tittas på är om det är så att staten kan ge bidrag till en ekonomisk förening och hur den föreningen i så fall kan se ut.

I det fall det inte går att nyttja statsbidraget kommer det att innebära ett fraktpåslag för boende i skärgården

Dialogen med Trafikkontoret fungerar bra och samtliga parter är måna om att hitta en lösning. Fortsatt utredning i frågan sker på Trafikkontoret. De räknar med att processen har kommit en bit på väg inom en till två månader. Frågan bevakas till nästa Ö-dialog.

8. Uppdrag kring lokal demokrati och dialogforum i staden

Stefan Lydén, utvecklingsledare för demokratifrågor från Konsument och medborgarservice gav information om uppdragen från kommunfullmäktige i februari kring lokal demokrati och ansvaret för lokala råd. Presentationsmaterialet som visades finns i sin helhet som bilaga till anteckningarna

Flertalet av uppdragen har landat på Konsument och medborgarservice och därmed Stefan Lydén. Uppdragen är många däribland uppdraget kring: *ansvaret för lokala råd och dialoger utan tydlig koppling till brukargrupp eller ansvarsområde* är ett som Konsument och medborgarservice nu utreder och som har direkt koppling till Ö-dialogen och dess framtid.

Uppdraget är också en del i den omorganisation som staden står inför. Dialog förs med den ansvariga projektorganisationen samt samtliga stadsdelsförvaltningar för att kunna utreda och ta över frågan på ett bra sätt. Osäkert om allt kommer att vara färdigt till årsskiftet men Konsument och medborgarservice kommer att kunna reda i frågan så pass att man kan känna sig trygg i att den är omhändertagen och belyser att demokratiuppdraget är viktigt. Utredningen är just nu inne i en inventeringsfas tillsammans med stadsledningskontoret. De kommer att behöva se över samtliga råd och dialogforum i staden för att kunna göra detta på ett enhetligt sätt.

Stefan Lydén kommer att vara med även på nästa Ö-dialog för att lyssna in. Det går bra att kontakta Konsument- och medborgarservice däremellan för input och synpunkter i frågan.

Ö-dialogen lyfts fram som ett gott exempel där några av framgångsfaktorerna är att det finns en närvaro och vilja från politiker vilket är viktigt då demokratifrågor ligger mycket i politikernas roller, det är ett tydligt sammanhang och en tydlig organisation och det finns en kontinuitet och återkommande process kring dialogforumet.

En diskussion fördes därefter utifrån diskussionsfrågorna nedan:

**Vilka erfarenheter får inte missas?
Vad är särskilt värdefullt med Ö-dialogen**

Inspel från deltagare i Ö-dialogen:

Det är svårt som ungdom att veta vart man ska vända sig i olika frågor. Ö-dialogen borde vara mer känt och fler borde få veta vad Ö-dialogen gör för bra grejer.

Ett bra forum för att fånga upp den lokala kunskap som finns inom bland annat vägföreningar och andra föreningar har och att det är kopplat till politiken och tjänstepersoner. Skärgården har generellt dåligt valdeltagande och så vidare. Här finns en möjlighet att ha en dialog med politiken.

På Köpstadsö är det ett fåtal människor som gör mycket för ön och engagerar sig i alla föreningar och så vidare. På sommaren kommer turister och tar del av det som finns. Det sker mycket ideellt arbete på öarna.

Det finns specifika behov i skärgården som inte går att jämföra med andra områden. Dialogforum behövs säkert också på andra ställen men frågorna skiljer sig åt. Det blir tydligare och mer påtagligt i skärgården om något inte fungerar.

På Donsö finns det ett starkt näringsliv framför allt med rederier. Södra skärgården har också en omfattande turism jämförbart med Liseberg. Många näringsidkare tycker att det är bra men det finns också utmaningar kopplat till turism i skärgården.

Det finns också en utmaning i skärgården kring befolkningsstrukturen då skärgården har en åldrande befolkning.

Kommunikationer och parkeringsplatser är begränsade vilket påverkar vardagslivet mycket i skärgården. Detta har det varit mycket dialog kring.

Viktigt perspektiv är att varje ö är en egen cell med egna förutsättningar och egenheter.

Skärgården har speciella förutsättningar kopplat till glesbygdsutmaningar som påverkar verksamheter och befolkning. Politiken behöver ha en tydlig koppling till skärgården kopplat till de speciella förutsättningarna. Därför behövs den här typen av dialog även framåt.

Det finns många dialogforum i skärgården. Bra om det tas ett samlat grepp kring dem och skapar ett gemensamt forum för dessa frågor. Viktigt också att nå ut med kommunikationen från forumet till befolkningen på öarna.

Om man skulle ändra något?

Inspel från deltagare i Ö-dialogen:

Återkopplingen från det som diskuteras kan förbättras från deltagande förvaltningar. Ofta är de frågor som behandlats som till exempel parkering vilken inte en stadsdelsfråga. En direkthet mellan sakfrågor och ansvarig förvaltning har ibland saknats.

Ö-dialogen skulle kunna utnyttja möjligheten att göra gemensamma skrivelser som skickas vidare till exempelvis kommunstyrelsen för att lyfta frågor.

9. Övriga frågor

En fråga lyfts kopplat till nedskärningar på personal, elevassistenter och material på Styröskolan. Hur ska det gå för unga om de inte får den hjälp som de behöver?

Ytterligare en skolfråga kom upp gällande skolan på Vrångö. Barn på Vrångö har får nu assistans till andra skolor men detta kommer inte att fortsätta nästa år. Det finns också en problematik kring befolkningsunderlag i skärgården för att hålla skolor igång.

Ö-dialogen bestämmer att bjuda in representant från grundskoleförvaltningen till nästa möte den 12 maj.

Några frågor kopplat till Västtrafik kom upp bland annat om tidtabeller samt Ö-snabbens rutt via Nya Varvet. Den årliga kollektivtrafiköversynen som Västtrafik gör med inspel från stadsdelen kan vara en väg att gå för att få med dessa frågor.

Värdeskåpen på Saltholmen är borttagna, frågan kom upp om anledning till detta. Förvaltningen kontaktar Västtrafik och återkopplar till Ö-dialogen.

Nästa Ö-dialog är den 12 maj.